

Verksamhetsplan 2015

***Hela Sverige
ska leva!***

www.helasverige.se

”Allt vårt arbete har sin utgångspunkt i lokal utveckling för hållbara bygder i ett hållbart samhälle. Med bygdens intressen i fokus är vi nyfikna, vidsynta, generösa och nyskapande.”

Utdrag ur Hela Sverige ska levas värdegrund.

Förord

Vi har en ny regering och en riksdag med ny sammansättning. Det ger oss delvis nya förutsättningar. Vi ska påverka de nya makthavarna på alla nivåer och efter bästa förmåga.

Storstäderna och universitetsorterna växer medan stora delar av landsbygden hamnar i bakvatten och är på väg att avfolkas. Sverige klyvs. Staden är normen och koncentration och storskalighet kännetecknar utvecklingen.

Samtidigt finns många ljusglimtar och tecken på en förändring. Landsbygden uppmärksammas allt mer av medier och politiken. Många bygder utvecklas positivt med inflyttning och ökad befolkning.

Men det är uppenbart att det krävs djärva tag för att vända utvecklingen på stora delar av vår landsbygd. Vi uppmanar våra politiker, gamla som nya, att svara upp mot det folkliga engagemanget på landsbygden. Vi tar vår del av ansvaret!

Vi fortsätter att stärka våra lokala utvecklingsgrupper som den första samhällsnivån närmast medborgarna. Vi etablerar nya strukturer i de tomrum som marknaden och det offentliga lämnar. Hållbara bygder är ledstjärna för vår verksamhet.

Vi ska visa på kraften i vårt ideella arbete och den samhällsnytta det ger för att på så sätt vinna erkännande och uppbackning.

För tillfället är de extra resurser som finns till förfogande för landsbygden och lokal utveckling små på grund av glappet mellan perioderna för EU-programmen. Vi får söka annan finansiering och förbereda oss för att ta del av EU-programmen en bit in på 2015.

Vår verksamhetsplan för 2015 följer i sitt upplägg de prioriterade områdena i vårt landsbygdspolitiska program. Vi tar på så sätt tag i det som vår rörelse och landsbygdsriksdag ansett som viktigast för landsbygden och lokal utveckling. Det landsbygdspolitiska programmet vänder sig till politiken. Vår verksamhetsplan visar vad vi själva kan och ska göra.

Verksamheten beskrivs översiktligt och kortfattat. Planen ska kompletteras med strategier och detaljerade handlingsplaner för genomförandet.

Åse Blombäck
ordförande

Staffan Nilsson
ordförande

Vision

Hela Sverige ska leva!

Värdegrund

Allt vårt arbete har sin utgångspunkt i lokal utveckling för hållbara bygder i ett hållbart samhälle. Med bygdens intressen i fokus är vi nyfikna, vidsynta, generösa och nyskapande. Vi tar del av andras erfarenheter och delar med oss av våra, såväl nationellt som internationellt. Demokrati, mångfald och jämställdhet präglar vårt arbetssätt.

Övergripande mål

Lokala utvecklingsgrupper ska stödjas för att nå största möjliga demokratiska, ekonomiska, sociala och miljömässiga framgång.

Verksamhetsidé

Vi stödjer lokal utveckling, stimulerar samverkan, bildar opinion och påverkar politiken. All verksamhet präglas av vår värdegrund.

Vår verksamhet

Alla behövs

Alla behövs på landsbygden och för lokal utveckling, och alla bidrar – mångfald ger utveckling. Unga, nya svenskar och jämställdheten behöver särskild uppmärksamhet.

Vi ska stimulera de ungas delaktighet i den lokala utvecklingen i ett fortsatt samarbete med medlemsorganisationer och andra intresserade under paraplyet #ungapålandsbygden. Tillsammans ska vi angripa förhärskande normer som nedvärderar landsbygden och de unga som bor där. Vårt engagemang ska ge en angelägen förnyring av byarörelsen.

Vi ska uppmärksamma och stötta de bygder som tar emot de nya svenskarna för att ge dem en bra start och möjligheter att etablera sig i bygden. Vi ska påverka politiken och berörda myndigheter att ställa de nödvändiga resurserna till förfogande för byalagen och det lokala föreningslivet i övrigt.

Vi ska fördjupa kunskapen om jämställdhet inom organisationen och uppmuntra våra länsbygderåd att ta jämställdhetsarbetet framåt samt ge praktiskt stöd för att de ska kunna uppnå sina mål.

Vi stödjer lokal utveckling, stimulerar samverkan, bildar opinion och påverkar politiken.

Hållbara bygder

Resurserna för omställning till ett mer hållbart samhälle finns på landsbygden. Omställningen vinner terräng och här har vi en viktig roll att spela. De lokala utvecklingsgrupperna har förutsättningar för att gå i täten för omställningen.

Vi ska genom erfarenhetsutbyte och spridning stärka och utveckla det nätverk av lokala utvecklingsgrupper som ställer om, och vi ska välkomna nya omställningsgrupper som medlemmar. Vi ska fortsätta fästa stor vikt vid den förnybara energin. Vi ska samarbeta brett för omställningen och fördjupa vårt samarbete med det nya nätverket med utbildning som en viktig del. Vi ska fortsätta vårt internationella samarbete och ha rollen som svenskt nav för omställningen.

Landsbygden och de nära sammanhangen ger trygghet, men den senaste tidens händelser med naturkatastrofer rubbar bilden. Vi ska i samarbete med bland andra Civilförsvarsförbundet stärka lokalsamhällets kapacitet och förmåga att förebygga och motstå påfrestningar av olika slag.

Vi ska göra förnyade ansträngningar för att etablera ett statligt finansierat program för hållbara bygder som stödjer omställningen.

Kultur gör skillnad

Ett rikt kulturliv ger bygden attraktivitet och blir en bas för utveckling. Den är ett kitt som förenar, skapar självkänsla och framtidstro.

Vi ska ge kulturen ökad uppmärksamhet i ett nära samarbete med våra medlemsorganisationer. Vi ska hålla konferensen "Kultur gör skillnad" som ett återkommande och ambulerande evenemang, den här gången i Åmål 10–11 september tillsammans med länsbygderådet i Fyrbodal. Vi ska samarbeta med samlingslokalorganisationerna för att med ny och billig teknik digitalisera även de små samlingslokalerna.

Vi ska uppmärksamma den igenväxning som sker av kulturlandskapet, framför allt i norra Inlandet, och påverka politiken för att vända utvecklingen tillsammans med bland annat LRF och Hembygdsförbundet.

Lokal service för alla

Nya landsomfattande strukturer för den grundläggande servicen måste byggas upp. Nya innovativa lösningar krävs där våra lokala utvecklingsgrupper har en viktig roll tillsammans med övriga föreningar, företag och offentliga aktörer, främst kommunerna.

Vi ska arbeta nära och påverka den statliga serviceutredning som ska redovisa sina förslag. Vi ska försöka etablera ett samlat program för förnyelse av basservicen i samarbete med bland andra Tillväxtverket och Jordbruksverket.

Vi ska fortsätta stärka de nätverk som finns för bymackar, lanthandlar och servicepunkter till landsomfattande strukturer. Det ska göras i nära samarbete

Fortsättning på nästa sida >>

Tillsammans ska vi angripa förhärskande normer som nedvärderar landsbygden och de unga som bor där.

med våra medlemsorganisationer och landsbygdspartners. Vi ska också lägga stor vikt vid att hitta strukturer för betallösningar tillsammans med bland andra länsstyrelser och Post- och Telestyrelsen, PTS.

Utbilda nära

Utbildning nära hemmet och hembygden ger eleverna en god studiemiljö och bygden liv och attraktivitet. Folkbildningen kan spela en ännu viktigare roll idag för lokalsamhällets kapacitet och utveckling.

Vi ska vidareutveckla det lilla nätverk av byskolor som deltagit i projektet Små skolor i utveckling och fästa särskild vikt vid skolan som ett betydelsefullt nav i bygden. Vi ska introducera och använda studiehandboken "Kraft att förändra" tillsammans med folkbildningen. Det stärker identiteten i vår rörelse och ger verktyg för att utveckla bygden. Vi ska uppmuntra och fortsätta vår utbildning för länsbygderåden inom identifierade och angelägna områden.

Bo och resa

Landsbygden erbjuder en god boendemiljö och plats för byggande i attraktiva lägen. Nya bostäder måste byggas som passar olika grupper, bland annat unga och gamla.

Vi ska skaffa oss en aktuell bild av byarörelsens engagemang i den lokala planeringen och samspelet med kommunerna för bostadsbyggande. Vi ska stimulera byalagen att ta fram attraktiv tomtmark och inventera beståndet av outnyttjade bostäder. Vi ska dra erfarenheter ur det pilotprojekt som Länsbygderådet i Sörmland genomför i några orter för att få till stånd ett ökat byggande. Vi ska också fortsätta påverka tillämpningen av strandskyddet och skaffa oss en bild av hur de nya garantierna för bostadsbyggande på landsbygden fungerat i praktiken.

Vi ska samla erfarenheter från de försök som gjorts om flexibel och samordnad trafik på landsbygden.

Bredband i varje by

Bredband med god kapacitet upphäver stora avstånd och är en grundförutsättning för att leva och verka på landsbygden. Mobiltelefonin måste fungera rikstäckande och det innefattar våra glest befolkade bygder.

Vi ska fortsätta att stimulera våra lokala grupper att bygga fiber och hjälpa dem att ta tillvara de möjligheter som fibern ger. Tillsammans med andra intressenter som LRF, Coompanion och PTS/Bredbandsforum ska vi etablera ett nationellt supportkansli för de lokala fiberföreningarna. Vi ska fortsätta vårt samarbete med TeliaSonera och andra operatörer för att tillförsäkra utrymme på 700 MHz-bandet för en väl fungerande mobiltelefoni i hela Sverige.

Mikrofonder i hela Sverige

Eget kapital i bygden stärker förutsättningarna för lokal utveckling. Det ger kraft att handla och ökade möjligheter att dra till sig kapital utifrån.

Vi ska fortsätta arrangera Lokalekonomidagarna som forum för utveckling av den lokala ekonomin, i ett brett samarbete med medlemsorganisationer och andra intressenter. Vi ska fortsätta samla kapital till Mikrofonderna i Sverige och etablera en rikstäckande struktur av regionala mikrofonder som håller lokala projekt, bygdebolag och småföretag med kapital. Vi ska etablera ett program för lokal finansiering i samarbete med bland andra Tillväxtverket, där crowdfunding är en av många delar.

Företagsamma bygder

Landsbygdsföretagandet är mångfacetterat och spirar inom både traditionella och nya branscher. Våra lokala grupper skapar en miljö som stimulerar entreprenörskap och ger nya företag på landsbygden.

Vi ska fortsätta att lyfta fram bygder med lokala utvecklingsgrupper som bereder marken för entreprenörer och själva startar företag. Vi ska hjälpa företagen inom den sociala ekonomin att få erkännande och bättre möjligheter att utvecklas och vi ska lyfta fram de så kallade SVB-bolagen (aktiebolag med särskild vinstutdelningsbegränsning) som ett intressant alternativ. Vi ska uppmärksamma politiken och berörda myndigheter på de regler som snärjer småföretagarna. Vi ska arrangera en konferens om småskaligt fiske tillsammans med bland andra Länsbygderådet i Blekinge.

Stärkt inflytande och ekonomiskt utbyte

Ett stärkt lokalt inflytande är en av de i grunden viktigaste drivkrafterna för byarörelsen – vår första samhällsnivå närmast medborgarna. De 5 000 lokala utvecklingsgrupperna är en förutsättning för ett helt och välmående Sverige.

Vi ska vässa våra lokala utvecklingsgrupper så att de stärker sin kapacitet och sitt inflytande. Det ger dem möjlighet att bättre samspela med sin kommun och ta för sig av de resurser som finns i exempelvis EU-programmen. Vi ska växla upp våra medel från Tillväxtverket genom projekt med extern finansiering. Vi ska se till så att den nytillsatta demokratiutredningen uppmärksammar byarörelsens demokratiska betydelse.

Vi ska tillsammans med flera av våra medlemsorganisationer fortsätta kämpa för rättmätig ersättning till berörda bygder från exploateringen av landsbygdens naturresurser i form av mineraler, vattenkraft, vindkraft och skogens resurser.

Vi samarbetar brett

Samarbete kännetecknar byarörelsen och Hela Sverige ska levas verksamhet. Det ska ytterligare breddas och fördjupas på olika nivåer av vårt samhälle, från byn till internationell nivå.

Vi ska stärka vår egen organisation, vilket underlättas genom den tekniska utvecklingen av vår registerhållning. De lokala grupperna är basen, men kommunbygderåden och länsbygderåden har viktiga roller och ska stärkas. Vi ska välkomna nya grupper som fiberföreningar och omställningsgrupper.

Vi ska samarbeta nära med våra medlemsorganisationer och söka att ytterligare vidga kretsen. Vi ska också samarbeta utöver medlemskretsen med andra organisationer, företag och myndigheter. Det goda samarbetet med våra landsbygdspartners PostNord och TeliaSonera ska fortsätta och vi ska söka ytterligare någon partner med för oss viktig verksamhet; Sveaskog ligger närmast.

Vi ska fortsätta vårt aktiva deltagande i partnerskap, övervakningskommittéer, utredningar, arbetsgrupper och projekt. Det nationella Landsbygdsnätverket, det landsbygdspolitiska nätverket i riksdagen, Överenskommelsen mellan staten kommunerna och civilsamhället samt skogscertifieringen FSC är exempel.

Vi ska delta i det nordiska samarbetet och medverka i planeringen och genomförandet av nästa europeiska landsbygdsriksdag hösten 2015.

Riksorganisationen Hela Sverige ska leva

Vi är en ideell förening som bildades 1989 i slutet av den stora kampanjen "Hela Sverige ska leva". Medlemmar är 5 000 lokala utvecklingsgrupper samt cirka 50 medlemsorganisationer.

I varje län finns länsbygderåd, bildade av de lokala grupperna. Länsbygderåden stöttar grupperna och ger råd på regional nivå. I omkring 100 kommuner finns kommunbygderåd.

Hela Sverige ska leva ger stöd och röst åt byarörelsen på nationell nivå genom att sprida erfarenheter, stimulera samverkan, bilda opinion och påverka politiken för landsbygden.

För den löpande verksamheten svarar en styrelse med representanter för de lokala grupperna och medlemsorganisationerna.

Ett litet kansli i Stockholm håller i kontakter, administration och information.

Vill du veta mer om oss?

Läs de senaste nyheterna inom vårt område på vår hemsida och ladda ner våra inspirationskrifter.

På hemsidan finns också aktuell information om byarörelsen, organisationen och landsbygdsutveckling.

Adress: Stortorget 7, 111 29 Stockholm

Telefon: 08-24 13 50

info@helasverige.se • www.helasverige.se

facebook.com/helasverige

twitter.com/helasverige